

Bryssel, 6. lokakuuta 2017
(OR. en)

12802/17

Toimielinten väliset asiat:

2016/0131 (COD)
2016/0132 (COD)
2016/0133 (COD)
2016/0222 (COD)
2016/0223 (COD)
2016/0224 (COD)
2016/0225 (COD)

ASILE 64
ASIM 110
CSC 219
EURODAC 30
ENFOPOL 441
RELEX 816
CODEC 1501

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 8715/1/16 REV 1 ASILE 11 CODEC 613
11318/1/16 REV 1 ASILE 28 CODEC 1078
11316/16 ASILE 26 CODEC 1076 + ADD 1
11317/16 ASILE 27 CODEC 1077 + ADD 1 + ADD 2
8765/1/16 REV 1 ASILE 13 EURODAC 3 ENFOPOL 132 CODEC 630
8742/16 ASILE 12 CODEC 619
11313/16 ASIM 107 RELEX 650 COMIX 534 CODEC 1073

Asia:

Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistus ja uudelleensijoittaminen

a) Dublin: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta (uudelleenlaadittu teksti) (ensimmäinen käsittely)

b) Vastaanotto-olosuhteet: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (uudelleenlaadittu teksti) (ensimmäinen käsittely)

c) Aseman määrittely: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)

d) Menettely: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (ensimmäinen käsittely)

e) Eurodac: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten [kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013] tehokkaaksi soveltamiseksi, laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä (uudelleenlaadittu teksti)

f) Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO): Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) N:o 439/2010 kumoamisesta (ensimmäinen käsittely)

g) Uudelleensijoittamiskehys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamiskehysten käyttöönotosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 516/2014 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)

= Tilanneselvitys

I JOHDANTO

Komissio antoi 4. toukokuuta 2016 ja 13. heinäkuuta 2016 yhteensä seitsemän Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtäävää lainsäädäntöehdotusta: Dublin-asetuksen ja Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintaehdotukset, ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta, ehdotus asetukseksi EU:n yhteisen menettelyn luomisesta, ehdotus aseman määrittelyä koskevaksi asetukseksi, vastaanotto-olosuhteita koskevan direktiivin uudelleenlaadintaehdotus sekä ehdotus asetukseksi unionin uudelleensijoittamiskehyksen käyttöönotosta.

Puheenjohtajavaltio Viro on vienyt eteenpäin edellä mainittujen ehdotusten tarkastelua, joka aloitettiin Alankomaiden puheenjohtajakaudella ja jota jatkettiin Slovakian ja Maltan puheenjohtajakausilla. Tämä tilanneselvitys pohjautuu neuvostolle 9. kesäkuuta esitettyyn edelliseen selvitykseen (asiakirja 9781/17).

II DUBLIN-ASETUS

Eurooppa-neuvosto on toistuvasti pyytänyt aikaansaamaan edistymistä EU:n turvapaikkapolitiikassa. Puheenjohtajavaltio Viro on tämän huomioon ottaen ja Maltan puheenjohtajakaudella aikaansaatujen tulosten pohjalta vienyt eteenpäin keskusteluja tavoitteena saada aikaan kompromissi yhteisvastuun ja vastuunjaon periaatteiden tosiasiallisesta soveltamisesta. Työskentelyn perustana on ollut yhteinen ymmärrys siitä, että on saatava aikaan tasapaino vastuunjaon ja yhteisvastuun välillä ja että tuleviin kriiseihin on varauduttava, sekä laaja kannatus, jonka kattava toimintamalli – josta Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä on vain yksi osa – on saanut.

Nykyinen puheenjohtajavaltio on ottanut huomioon Maltan puheenjohtajakaudella kartoitetut osatekijät, joista voidaan saada aikaan laajahkokin yhteisymmärrys, sekä ne, jotka vaativat vielä lisätyötä, ja on keskittynyt tältä pohjalta keskeisiin erityiskysymyksiin tarvittavan kannatuksen saamiseksi. Kahdenvälisessä yhteydenpidossa valtuuskuntiin puheenjohtajavaltio on pyrkinyt vahvistamaan ymmärrystä kaikista yleisesti selvistä kohdista ja löytämään mahdollisimman paljon yhteistä pohjaa kysymyksissä, joissa kompromissiratkaisu ei toistaiseksi ole ollut mahdollinen. Näiden kontaktien pohjalta kysymyksistä käydään lisäkeskusteluja poliittisella tasolla mahdollisimman pian, jotta voitaisiin löytää tasapainoinen ratkaisu, jonka pohjalta neuvoston valmisteluelimet voivat jatkaa komission ehdotuksen tarkastelua. On huomattava, että kaikki nykyisen uudistuksen näkökohdat liittyvät toisiinsa ja että kaikkien osapuolten kompromissivalmiutta tarvitaan, jotta nykyisen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistukseen johtavat ehdotukset saavat vaaditun kannatuksen.

III VASTAANOTTO-OLOSUhteITA KOSKEVA DIREKTIIVI

Ehdotusta vastaanotto-olosuhteita koskevan direktiivin uudelleenlaadinnasta tarkasteltiin alun perin turvapaikkatyöryhmässä, ja nyt sen käsittelyä jatkavat oikeus- ja sisäasioiden neuvokset. Ehdotuksen useiden näkökohtien käsittely on edistynyt. Joitakin kysymyksiä on kuitenkin vielä tarkasteltava, erityisesti säännöksiä, jotka liittyvät toimenpiteisiin edelleen liikkumisen estämiseksi, mukaan lukien asuinpaikan osoittaminen, säilöönotto ja aineellisten vastaanotto-olosuhteiden rajoittaminen ja peruuttaminen, sekä säännöksiä, jotka koskevat ilman huoltajaa olevia alaikäisiä.

Puheenjohtajavaltion tavoitteena on saada aikaan osittainen yleisnäkemyks ja aloittaa neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa mahdollisimman pian.

IV ASEMAN MÄÄRITTELYÄ KOSKEVA ASETUS

Valtuutus neuvotella Euroopan parlamentin kanssa saatiin Viron puheenjohtajakaudella pysyvien edustajien komitean kokouksessa 19. heinäkuuta 2017. Valtuutukseen eivät sisälly säännökset, joissa viitataan muihin Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskevaan pakettiin kuuluviiin ehdotuksiin, eivätkä erityissäännökset, joista on vielä keskusteltava neuvoston valmisteluelimissä. Näistä säännöksistä sovittaneen myöhemmässä vaiheessa. Valtuutukseen eivät myöskään sisälly kaksi erityiskysymystä (perheenjäsenten määritelmä ja uusi liite, joka sisältäisi kansainvälistä suojelua saaville henkilöille annettavia erilaisia tietoja). Puheenjohtajavaltio aikoo jatkaa keskustelua näistä kahdesta kysymyksestä jo lokakuussa tarkoituksena sisällyttää ne tarkistettuun neuvotteluvaltuutukseen ennen puheenjohtajakauden päättymistä.

Kolmikantaneuvottelut Euroopan parlamentin kanssa aloitettiin syyskuussa 2017. Ensimmäisissä keskusteluissa nousivat esiin muun muassa seuraavat arkaluonteiset kysymykset: pakolaisaseman ja toissijaista suojelua saavan henkilön aseman lähentäminen ja oleskelulupien pituus, alkuperämaassa annettavaa suojelua koskeva vaihtoehto ja tämän soveltaminen, pakolaisaseman ja toissijaista suojelua saavan henkilön aseman tarkistus, kansainvälistä suojelua saavan henkilön mahdollisuus jäädä jäsenvaltion alueelle kolmeksi kuukaudeksi aseman lakkauttamisen jälkeen ("armonaika"). Neuvoston ja Euroopan parlamentin näkemykset eroavat huomattavasti näissä kysymyksissä ja tulevien neuvottelujen odotetaan olevan hankalat.

Puheenjohtajavaltion tavoitteena on edetä neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa mahdollisimman pitkälle ja saada aikaan yhteisymmärrys ennen kauden loppua.

V MENETTELYASETUS

Puheenjohtajavaltio Viro sai päätökseen turvapaikkamenettelyä koskevan koko asetusehdotuksen ensimmäisen käsittelyn syyskuun alussa ja aloitti keskustelut ensimmäisistä kompromissiehdotuksista turvapaikkatyöryhmässä samassa kuussa. Eurooppa-neuvosto antoi kesäkuussa 2017 neuvostolle selkeän toimeksiannon yhdenmukaistaa komission ehdotus turvapaikkamenettelyasetukseksi Geneven yleissopimuksen ja EU:n primaarioikeuden vaatimusten kanssa turvallisen kolmannen maan käsitteen osalta. Selvittääkseen, mikä olisi paras tapa toteuttaa annettu tehtävä, puheenjohtajavaltio kävi asiasta periaatekeskustelun maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strategisessa komiteassa (SCIFA) 28. syyskuuta 2017. Seuraavaksi puheenjohtajavaltio aikoo muotoilla uudelleen turvapaikkamenettelyasetuksen asiaa koskevat säännökset. Puheenjohtajavaltio aikoo jatkaa kompromissiehdotusten tarkastelua ja edetä mahdollisimman pitkälle yleisnäkemyksen aikaansaamiseksi.

VI EURODAC-ASETUS

Pysyvien edustajien komitea pääsi 15. kesäkuuta 2017 yhteisymmärrykseen laajennetusta neuvotteluvaltuutuksesta ja LIBE-valiokunta äänesti asiasta 30. toukokuuta 2017, minkä jälkeen neuvosto ja Euroopan parlamentti aloittivat neuvottelut uudelleenlaaditusta Eurodac-asetuksesta syyskuussa 2017. Neuvoston ja parlamentin kannat ovat melko yhteneväiset useimpien uudelleenlaaditun asetuksen säännösten osalta, mutta lainvalvontaviranomaisten pääsy Eurodacin tietoihin, tietojen säilyttämisajat ja alaikäisiin sovellettavat erityisäännökset ovat asioita, jotka oletettavasti edellyttävät pitkällisempiä neuvotteluja. Sekä neuvosto että parlamentti pyrkivät pääsemään yhteisymmärrykseen tästä säädöksestä ennen Viron puheenjohtajakauden loppua.

Puheenjohtajavaltio aikoo esittää uudelleensijoitettavien henkilöiden tietojen sisällyttämisestä Eurodaciin muotoiluehdotuksia neuvoston valmisteluelimille Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja koskevan valtuutuksen mukaisesti.

VII EUROOPAN TURVAPAIIKKAVERASTOA KOSKEVA ASETUS

Neuvoston hyväksyttyä osittaisen yleisnäkemyksen 20. joulukuuta 2016 puheenjohtajavaltio Malta aloitti neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa tammikuussa 2017. Useiden teknisluonteisten kokousten ja kolmikantakokousten tuloksena Malta sai aikaan yhteisymmärryksen tekstin artiklaosasta 28. kesäkuuta pidetyssä kolmikantakokouksessa. Puheenjohtajavaltio Viro jatkaa työskentelyä teknisellä tasolla yhdenmukaistaakseen johdanto-osan kappaleet ehdotuksen artiklaosan kanssa. Muihin Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskeviin ehdotuksiin tehtyjä viittauksia, jotka on merkitty hakasulkeisiin toimielinten välisiä neuvotteluja koskevassa neuvoston valtuutuksessa, on vielä tarkasteltava teknisten kysymysten käsittelyn päätyttyä.

VIII UUELLEENSIIJOITTAMISTA KOSKEVA ASETUS

Oikeus- ja sisäasioiden neuvokset ovat jatkaneet keskusteluja uudelleensijoittamista koskevasta asetuksesta ja tarkastelleet siihen liittyviä kompromissiehdotuksia kahdessa kokouksessa Viron puheenjohtajakaudella (18. syyskuuta ja 3. lokakuuta).

Ehdotuksen useiden näkökohtien käsittely on jo edennyt mutta joitakin kysymyksiä on vielä ratkaisematta. Näitä ovat esimerkiksi 'uudelleensijoittamisen' ja 'humanitaarisen maahanpääsyn' määritelmät ja soveltamisala sekä maahan päässeille henkilöille myönnettävä asema.

Puheenjohtajavaltio valmistelee parhaillaan uusia kompromissiehdotuksia, jotta asiaa voidaan viedä eteenpäin oikeus- ja sisäasioiden neuvosten tasolla. Puheenjohtajavaltion tavoitteena on saada neuvostolle valtuutus aloittaa neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa mahdollisimman pian.

IX PÄÄTELMÄ

Pysyvien edustajien komiteaa ja neuvostoa pyydetään panemaan merkille tämä tilanneselvitys.